

Průběžná zpráva o plnění rozvojového projektu C 30 (MŠMT ČR) “Rozvoj vysokoškolského poradenství v ČR“

leden – červen 2009

Autoři: Ing. Zuzana Freibergová, Doc. PhDr. Ing. Eva Jarošová, PhD., PhDr. Vendula Junková, Mgr. Ing. Martin Lukeš, PhD.

CHARAKTERISTIKA PROJEKTU

Rozvojový projekt C 30 (MŠMT ČR) „Rozvoj vysokoškolského poradenství v ČR“ je zaměřen na zefektivnění poradenských služeb. Jeho hlavní cíle byly rozděleny do šesti pracovních „balíčků“, které obsahovaly aktivity směřující k naplnění jednotlivých cílů. Každý pracovní balíček měl svého koordinátora z partnerských univerzit, který zajišťoval naplnění daného cíle a určoval ostatním participujícím institucím postup práce. Ačkoliv některé participující univerzity nebyly přímo garanty jednotlivých pracovních balíčků, přesto se řešitelé z těchto univerzit výrazně podíleli na řadě pracovních aktivit a výstupů rozvojového projektu.

SEZNAM SPOLUPRACUJÍCÍCH VYSOKÝCH ŠKOL

- Univerzita Karlova v Praze
- Univerzita Hradec Králové
- Univerzita Palackého v Olomouci
- Vysoká škola ekonomická v Praze
- Vysoká škola báňská – Technická univerzita Ostrava
- Masarykova univerzita v Brně
- Vysoké učení technické v Brně
- Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích
- Mendelova zemědělská a lesnická univerzita v Brně

Celý projekt koordinuje VŠE v Praze, zastoupená Mgr. Ing. Martinem Lukešem, PhD., ředitelem Rozvojového a poradenského centra VŠE v Praze. Obsahové naplnění projektu koordinuje doc. PhDr. Ing. Eva Jarošová, PhD., spolu s odbornými poradkyněmi projektu, jimiž jsou PhDr. Vendula Junková z FF UK v Praze a Ing. Zuzana Freibergová z NVF v Praze. Organizační stránku zajišťuje pracovnice RPC VŠE a Ing. Blanka Habermanová (VŠE).

STRUKTURA PRŮBĚŽNÉ ZPRÁVY

Následující text je strukturován podle hlavních cílů projektu. U jednotlivých dílčích cílů projektu jsou vždy uvedeny příslušné pracovní „balíčky“, koordinující vysoká škola a hlavní řešitel/ka. Dále kontrolovatelné výstupy; hodnocení hlavních, pro splnění cíle klíčových výstupů a závěrečná doporučení k další etapě projektu.

I. CÍL PROJEKTU Č. 1

Cíl:

Realizace vzdělávacích kurzů pro VŠ poradce a zpracování distanční formy kurzu KOORDINUJÍCÍ PRACOVIŠTĚ A HLAVNÍ ŘEŠITEL

UK v Praze, zastoupená PhDr. Hanou Urychovou, vedoucí IPC.

KONTROLOVATELNÉ VÝSTUPY

1. Kurikulum kurzu pro VŠ poradce
2. Realizace kurzu a hodnotící dotazník ke kurzu pro VŠ poradce v prezenční formě studia
3. Výukové materiály k prezenční formě kurzu pro VŠ poradce
4. Kurz pro VŠ poradce v distanční formě studia

HODNOCENÍ HLAVNÍCH VÝSTUPŮ A DOPORUČENÍ

Z hlediska daného cíle projektu č.1 byly prvním kontrolovaným výstupem pro jeho naplnění zpracované teze resp. návrhy obsahu vzdělávacích kurzů pro VŠ poradce. Teze kurzu byly rozpracovány (v lednu, únoru, březnu 2009) a připraveny pro konkrétní semináře kurzu. Byla též věnována pozornost propagaci a prezentaci kurzu cílové skupině (pracovníci VŠ poraden – poradci všech zaměření, administrativní pracovníci i vedoucí poradenských center). Byla vytvořena webová stránka obsahující harmonogram kurzu, anotace obsahu a cílů jednotlivých seminářů. Zároveň byly rozeslány pozvánky s využitím aktuálního adresáře poradenských pracovišť českých vysokých škol. Informace o konání kurzu byly též umístěny na webové stránky Asociace VŠ poradců, stránky projektu Rozvoj VŠ poradenství a na některé stránky VŠ a Univerzit.

Úkol byl splněn. Doporučujeme pro celé časové období trvání projektu pokračovat v propagaci a nabídce vzdělávacích kurzů stávající cílové skupině poradců. Vzájemná informovanost by měla přispět k zvýšení motivace frekventantů kurzů.

V další fázi plnění projektu byly vytvořeny zkušenými lektory kurzu výukové materiály, které byly účastníkům kurzů poskytnuty jako studijní texty (v tištěné podobě i elektronické podobě jako powerpointové soubory). Vlastní realizace vzdělávacích kurzů (resp. jejich jarní část) proběhla v období květen–červen 2009, ve které bylo uskutečněno 23 seminářů (na kterých se podílelo 12 lektorů) v celkovém rozsahu 73 vyučovacích hodin. Z toho 43 hodin výuky bylo věnováno všeobecným tématům, 20 hodin psychologické problematice a 10 hodin supervizi. Semináře byly koncipovány jako samostatná témata, souhrnný počet účastníků, kteří se účastnili alespoň jednoho semináře je 45 osob, (jedna posluchačka se účastnila všech 73 hodin, v průměru absolvoval jeden posluchač 18 vyučovacích hodin). Podzimní část kurzu bude realizována v září a říjnu 2009 a budou zde nabízena především témata týkající se profesního, studijního a speciálního poradenství. V rámci zhodnocení kvality nabízených kurzů byl vytvořen hodnotící dotazník, ve kterém účastníci kurzu škalovali kvalitu obsahu, formy, přínosu a poskytovaných studijních materiálů. Celkové hodnocení bylo velmi pozitivní, průměrná známka pro všechny hodnocené kvality je 1,42. I když byla zatím realizována pouze jarní část kurzů, ukazuje se jako důležité věnovat pozornost kvalitě výukových materiálů (garanti jednotlivých tematických okruhů kurzů by měli být zodpovědní za kvalitu textů i za výběr lektorů) případně koordinovat a sjednotit předkládané texty pro lepší srovnání i srozumitelnost. Tento důraz na kvalitu textů se zúročí především při přípravě

a uskutečnění distanční formy kurzu. /V současnosti lektori pracují na textech pro distanční formu studia, jejich uzávěrka proběhne v průběhu října 2009 a samotný kurz bude připraven k realizaci na konci roku 2009/.

Doporučujeme v rámci spolupráce uskutečnit výhledově pracovní setkání zástupců VŠ poraden s představiteli Asociace VŠ poradců věnované diskusi a přípravě na stanovení kvalifikačních standardů poradců a na základě zkušeností z realizovaných vzdělávacích kurzů vypracovat ucelenější systém nabízených vzdělávacích aktivit.

II. CÍL PROJEKTU Č. 2

Cíl:

Zavedení koučování a supervize jako metod zvyšování kvality VŠ poradenství

KOORDINUJÍCÍ PRACOVIŠTĚ A HLAVNÍ ŘEŠITEL

Masarykova Univerzita v Brně, zastoupená Mgr. Šárkou Karmazínovou

KONTROLOVATELNÉ VÝSTUPY

1. Účast poradenských pracovníků ve výcviku v koučování.
2. Zajištění a organizace a realizace skupinových supervizních setkání pro pracovníky VŠ poradenských zařízení.
3. Příprava, organizace a realizace přednášky o možnostech koučování pro studenty zúčastněných VŠ a semináře/workshopu pro pracovníky zúčastněných VŠ poraden o možnostech koučování a zajištění a organizace a realizace skupinových supervizních setkání pro pracovníky VŠ poradenských zařízení.
4. Průběžná realizace koučovacích setkání s VŠ studenty a poradenskými pracovníky a individuální supervize pro pracovníky VŠ poradenských zařízení.
5. Příprava, konstrukce a administrace hodnotících dotazníků pro vyhodnocení efektivity koučování v poradenské praxi a jejich, vypracování případných doporučení.
6. Zhodnocení popsání zkušeností s využíváním koučování v rámci VŠ poradenství, vypracování případných doporučení pro aplikaci metody do praxe VŠ poradců.
7. Příprava, vydání a distribuce příručky pro poradenské pracovníky vysokých škol „Koučem na VŠ“ v tištěné i elektronické verzi.

HODNOCENÍ HLAVNÍCH VÝSTUPŮ A DOPORUČENÍ

V měsících leden - červen 2009 byly realizovány plánované aktivity, které naplňují některé z výše uvedených výstupů. Skupina poradců absolvovala základní výcvik v koučování (2x 2 dny v Brně, realizovaný Koučink centrem Praha), dále se uskutečnil seminář s workshopem pro studenty brněnských VŠ o možnostech koučování, a to 19. května v Brně za přítomnosti 26 účastníků. Dále se uskutečnilo skupinové supervizní setkání 27. dubna v Praze, na kterém se zúčastnilo 8 poradců. Poradenské veřejnosti byla též nabídnuta možnost individuální

supervize. Přihlašování na tuto aktivitu se realizovalo buď přímo či elektronicky s využitím stránek Asociace vysokoškolských poradců. Tuto možnost zatím využilo 8 zájemců. Možnost koučovacích sezení využilo v daném období 18 zájemců z brněnských vysokých škol.

Pro splnění některých dalších plánovaných aktivit v následujícím období jsou vytvořeny dobré předpoklady, neboť jsou již s konkrétním termínem naplánovány či jejich realizace je již v běhu – jedná se jednak o seminář „Koučování v poradenské praxi“, naplánovaný na 8. října v Brně a dále o skupinovou supervizi, která proběhne 22. října v Brně.

Zároveň se postupně zpracovávají hodnotící dotazníky, představující zpětnou vazbu od účastníků koučovacích sezení (budou zároveň zpracovány i dotazníky od VŠE Praha, kde byl v daném období realizován jednak workshop o koučování pro studenty – zájemce o koučování a zároveň se uskutečnilo 40 hodin individuálních koučovacích sezení se studenty).

Bude pokračovat organizování individuální supervize pro pracovníky VŠ poradenských zařízení. Dále bude zpracována příručka „Koučem na VŠ.“. Pro plánovaný seminář s workshopem pro studenty brněnských VŠ o možnostech koučování nebyl dosud termín stanoven, bude tak učiněnou na začátku nového akademického roku.

Lze konstatovat, že naplňování plánovaných výstupů daného pracovního balíčku bylo zaměřeno jak na poradenské pracovníky (možnost supervize, výcvik v koučování), tak na studenty - realizace koučovacích sezení a workshop ke koučování. Domníváme se, že z hlediska širšího ověření nové formy poradenské práce (koučování) by bylo vhodné pokračovat s danými aktivitami i po skončení tohoto projektu tak, aby byly získány větší zkušenosti a zároveň mělo možnost více studentů koučovací sezení absolvovat.

III. CÍL PROJEKTU Č. 3

Cíl:

Rozvoj profesního poradenství (vytvoření manuálu pro VŠ profesního poradce, online diagnostika, modelové kariérové dráhy)

KOORDINUJÍCÍ PRACOVIŠTĚ A HLAVNÍ ŘEŠITEL

Vysoká škola ekonomická v Praze, zastoupená PhDr. Danielou Pauknerovou, Ph.D.

KONTROLOVATELNÉ VÝSTUPY

1. Příručka vysokoškolského profesního poradce
2. Realizace online profesního poradenství pro 200 studentů VŠE a zpracované vzorové modelové dráhy absolventů VŠE umístěné na webové stránky

HODNOCENÍ HLAVNÍCH VÝSTUPŮ A DOPORUČENÍ

V měsících lednu - červnu 2009 byly zpracovány výstupy dotazníkového šetření mezi absolventy VŠE (ze 4 000 absolventů VŠE, kteří byli osloveni se žádostí o vyplnění dotazníku, jich dotazník vyplnilo 1 338). Vznikl obsažný dokument „Kariéra absolventů VŠE

a její vývoj“ (autoři: Martin Lukeš, Kateřina Lusková, Lenka Majerníková, Romana Nečasová), který je v současnosti dostupný všem zájemcům na webových stránkách Rozvojového a poradenského centra VŠE Praha (<http://rpc.vse.cz/aktualita.php?id=321>).

V rámci kapitoly „Vývoj kariéry absolventů VŠE“ jsou v tomto dokumentu prezentovány modelové kariérové dráhy absolventů VŠE pro nejčastější kategorie pracovních činností, a to v období 0 až 36 měsíců od začátku prvního zaměstnání. Jedná se o následující kategorie pracovních činností: účetní; obchodník, prodejce a podpora prodeje; úředník státní správy, bankéř a investiční bankéř; administrativa – asistent, referent; auditor; controller a finanční analytik; management konsultant a marketingový specialista.

Zároveň probíhá (stejně jako v minulém roce) nabídka online dotazníku CareerLeader – v daném období se přihlásilo dalších 20 studentů a následně proběhly i ústní konzultace k výstupům se studenty, kteří již vyplnili testy a měli o konzultaci zájem.

V měsících lednu - červnu 2009 probíhaly přípravné práce na „Příručce vysokoškolského profesního poradce“ a zároveň i příprava učebních textů ke kurzu profesního poradenství, který se uskuteční na podzim 2009 (viz Cíl č. 1).

Domníváme se, že v rámci pracovního balíčku vznikl v uvedeném období inspirativní a pro profesní poradenství využitelný výstup. Dokument „Kariéra absolventů VŠE a její vývoj“ obsahuje řadu informací pro studenty VŠE a představuje i metodický návod pro tvorbu obdobných kariérních map na jiných vysokých školách. Doporučujeme zvážit jeho širší prezentaci poradenské veřejnosti – např. prostřednictvím webových stránek, vězících se k VŠ poradenství. Pro následující období lze doporučit i vyšší míru propagace možností online profesní diagnostiky.

IV. CÍL PROJEKTU Č. 4

Cíl:

Tvorba obsahu a plný provoz webového portálu vysokoškolského poradenství zacílený na studenty VŠ, obsah portálu bude garantován odbornou redakční radou.

KOORDINUJÍCÍ PRACOVIŠTĚ A HLAVNÍ ŘEŠITEL

RNDr. Jana Hrubá, Institut inovací ve vzdělávání, Ekonomická fakulta VŠB – Technická univerzita Ostrava

KONTROLOVATELNÉ VÝSTUPY

- 1) Tvorba obsahu webového portálu vysokoškolského poradenství pro studenty.
- 2) Koordinace odborné redakční rady při tvorbě webových odborných textů a koordinace diskusních webových fór, podpora při řešení technických obtíží, technická podpora členům redakční rady a autorům při vkládání odborných textů na webové stránky.

Ad 1)

Obsah a forma portálu byla předmětem diskuse koordinační schůzky, která se konala na VŠE 27.4.2009. Zástupkyně VŠB-TU Ostrava byla seznámena s poznámkami k portálu a s náměty na zlepšení (viz zápis z 2. koordinačního setkání).

Na základě závěrů koordinačního setkání bylo 28.5.2009 provedeno průběžné vyhodnocení portálu. Poznámky byly zaslány koordinujícímu pracovišti VŠE. Partneři z VŠB-TU Ostrava byli s těmito připomínkami a náměty seznámeni na schůzce 2.6.2009.

K 15.7.2009 byly provedeny následující úpravy:

- Byly přesunuty názvy subsekcí (Seznam témat v této sekci) pod názvy článků.
Poznámka: Po této úpravě je nyní v sekci „Studijní poradenství“ a „Profesní poradenství“ přechod na pokračování seznamu možný jak v polovině, tak i na konci stránky. V polovině stránky je přechod pod 10. článkem, na konci stránky pod pátým odkazem s názvem „Mohlo by Vás zajímat ...“.
Zpráva pod odkazem „Mohlo by Vás zajímat...“ je v sekci „Profesní poradenství“ více a jsou tak rozděleny na čtyři strany. Matoucí je, že link z dolní nabídky na přechod na další stranu „Mohlo by Vás zajímat ...“ vede na horní polovinu další strany, přičemž ne na stejnou stranu, ze které byl link proveden. Link z 1, 3, 4 dolní vede na 1. stranu horní, link z 2 dolní vede na 2. stranu horní.
- Počet článků s zvýšil na 51, tj. o 5, přičemž z předchozího stavu ubylo 7 článků a naopak jich 12 přibýlo.
Poznámka: Nenaplněno zůstává 9 subsekcí, ve kterých není ani jeden příspěvek:
 1. ProfP Monitoring uplatnění absolventů na trhu práce
 2. SocP Duchovní poradenství
 3. SocP Možnosti stipendií a slev pro VŠ studenty a učitele na VŠ
 4. SocP Studenti se sociálně ekonomickými problémy
 5. SocP Zahraniční studenti a pedagogové studující jak v českém, tak i v anglickém jazyce sociální a právní poradenství
 6. StudP Informace o nejběžnějších psychických potížích a poruchách u studentů VŠ
 7. StudP Monitoring uplatnění absolventů na trhu práce
 8. StudP Psychologické poradenství pro studenty, pedagogy, zaměstnance
 9. StudP Seznam možných návazných pracovišť
- Anglická verze obsahovala tři články v angličtině.
- Byla zmenšena a sjednocena velikost písma, čímž došlo ke zvýšení přehlednosti.

Ad 2) Koordinace odborné redakční rady při tvorbě webových odborných textů a koordinace diskusních webových fór, podpora při řešení technických obtíží, technická podpora členům redakční rady a autorům při vkládání odborných textů na webové stránky.

Z výsledků průběžného hodnocení portálu lze usuzovat, že s redakční radou nebylo náležitě pracováno a že nebyly využity všechny dostupné možnosti pro získávání kvalitních článků. Diskusní fórum obsahuje jen dva příspěvky, což může také souviset s počtem návštěv na stránkách.

HODNOCENÍ HLAVNÍCH VÝSTUPŮ A DOPORUČENÍ

Přestože je patrný posun k lepšímu (vyšší přehlednost portálu), stále ještě není obsah portálu na dostatečné kvalitě a kvantitě článků. Doporučujeme též věnovat větší pozornost průběžné administraci portálu (průběžná aktualizace, jazyková úroveň). Pro následující období je žádoucí:

- 1) Doplnit články do prázdných subsekcí.
- 2) Zamyslet se nad tím, proč a kam vedou odkazy na další seznamy článků, a nad tím, proč jsou některé články uvedeny v sekcích „Mohlo by Vás zajímat ...“
- 3) Garanti jednotlivých sekcí by měli být v následujícím období více aktivizováni. Ředitelka by měla dokladovat, jakým způsobem pracovala redakční rada a jak ji podněcovala ke spolupráci.
- 4) Autorské články dávat se jménem autora, krátké informace, tj. v zásadě odkazy na něco, bez jména autora, event. je-li to vhodné se jménem autorů textu, na který je odkaz.
- 5) Články by měly být výrazně lépe aktualizovány (např. v aktualitách jsou odkazy i na starší již realizované akce) a nemělo by docházet k chybám vzniklým nedůsledností (např. "Newsletter najdete v příloze" a přitom tam žádná příloha není).

Hlavní doporučení zůstávají z minulého hodnocení: Pro další období se doporučuje dále rozvíjet všechny části portálu, aktualizovat uvedené informace a důsledněji web spravovat, více rozlišovat charakter zveřejňovaných informací (např. původní odborné články psané výhradně pro tento web, krátká sdělení a odkazy na informační zdroje umístěné na jiných webech), důsledně uvádět zdroje.

V. CÍL PROJEKTU Č. 5

Cíl:

Propagace a diseminace tématu vysokoškolského poradenství a výstupů projektu (za roky 2008 i 2009) mezi akademickou obcí a odbornou veřejností, networking organizací působících v oblasti vysokoškolského poradenství.

KOORDINUJÍCÍ PRACOVIŠTĚ A HLAVNÍ ŘEŠITEL

Iva Mawlood Tahová, Diana Hověžáková, Univerzita Palackého v Olomouci

KONTROLOVATELNÉ VÝSTUPY

Tým se aktivně podílel na přípravě konference „Vysokoškolské poradenství versus vysokoškolská pedagogika“, která se konala ve dnech 29.-30.6.2009 na České zemědělské univerzitě v Praze. Konference byla uspořádána Asociací vysokoškolských poradců, o.s. a Institutem vzdělávání a poradenství České zemědělské univerzity v Praze ve spolupráci s Profesně poradenským centrem FF Univerzity Palackého v Olomouci a Poradenským centrem Univerzity Karlovy v Praze – Husitské teologické fakulty. Tým vystoupil také s dvěma příspěvky *Analýza vzdělávání vysokoškolských poradců v Evropě a USA* a *Výstupy konference AIEVG 200*.

Další aktivitou týmu je vytvoření webových stránek projektu <http://www.rozvojvsporadenstvi.cz/>, na kterých jsou velice přehledným způsobem prezentovány výstupy projektu, ale i novinky určené pro vysokoškolské poradce. Na 2. koordinačním setkání bylo také diskutováno logo projektu.

Nezanedbatelným přínosem je vydávání Newsletterů, které byly vydány již tři. Jedná se o velice informačně zdařilé zpravodaje obsahující různé články a pohledy na oblast vysokoškolského poradenství. Poslední číslo z června 2009 má 13 stránek a obsahuje informace o výstupech projektu, ukázky dobré praxe, zprávy z akcí určených poradenským pracovníkům, rozhovory s poradci, zahraniční zkušenosti a sekci aktualit a aktuálních publikací.

Závěr a doporučení

Hlavní cíle jsou průběžně plněny v odpovídající kvalitě i rozsahu. Pro další období se doporučuje pokračování s vydáváním Newsletterů a jejich distribuce a propagace výstupů projektu.

VI. CÍL PROJEKTU Č. 6

Cíl:

Zajištění dosažení cílů 1-5 a zhodnocení a realizace a přínosu jednotlivých aktivit

KOORDINUJÍCÍ PRACOVIŠTĚ A HLAVNÍ ŘEŠITEL

VŠE Praha, zastoupená Mgr. Ing. Martinem Lukešem, PhD. a doc. PhDr. Ing. Evou Jarošovou, PhD.

V uvedeném období se uskutečnila dvě koordinační setkání (6.2. a 27.4. 2009), která byla příležitostí pro řešitele projektu k výměně zkušeností a názorů a červnu 2009 jedno samostatné setkání s řešiteli cílového pracovního balíčku č. 4.

Řešitelé projektu se výrazným způsobem – to jak organizačně (viz výše cílový balíček č. 5), tak i jako aktivní vystupující podíleli na 1. konferenci s mezinárodní účastí „Vysokoškolské poradenství versus vysokoškolská pedagogika“, konané 29. - 30. června 2009 v Praze. Prostřednictvím vystoupení na konferenci i prostřednictvím posteru (viz výše) byl projekt sám i některé jeho výstupy propagovány a s účastí odborné veřejnosti diskutovány.

V Praze 31.7. 2009